

LUNDS
UNIVERSITET

Små barns skärmvanor under lupp i nytt forskningsprojekt

Digitaliseringen förändrar våra liv och flera försöker förstå på vilket sätt. Men när det kommer till de allra yngsta är kunskapen nästan obefintlig. Ett nytt forskningsprojekt vill ändra på den saken.

– Digitala medier får ett allt större genomslag också i små barns liv. Det vet vi, men inte hur. Det hindrar inte att många tror en massa. Men faktum är att det finns väldigt lite kunskap. De yngsta barnens användning är en blind fläck på den vetenskapliga kartan, säger Helena Sandberg.

Hon är docent i medie- och kommunikationsvetenskap i Lund och projektledare för ett nystartat forskningspartnerskap mellan Lunds och Malmö universitet och Högscholan Halmstad.

Med nästan 5,5 miljoner från Vetenskapsrådet ska forskarna under de närmaste fyra åren utröna hur digitala medier införlivas i noll till treåringars liv, liksom vad den nya teknologin betyder för barnen och modernt familjeliv.

Från främmande föremål till meningsskapare

För att ro uppgiften i land kommer de göra "hemma hos-forskning", det vill säga följa flera barnfamiljer i deras hemmiljö vid ett antal besök.

På så sätt kan forskarna kartlägga "medieekologin" och få koll på medievanorna i en familjekontext, hur medieteknologin tillskrivs mening i hemmet och hur barnen introduceras till och tillägnar sig ny medieteknologi.

– Får vi svar på de här frågorna kan vi lära oss hur man introducerar teknologin så att upplevelsen blir positiv. Vi vill ju att vi människor ska vara digitalt kompetenta. Då kan en bra start vara viktig, säger Helena Sandberg.

I sin forskning kommer Helena Sandberg och hennes kollegor betrakta medierna som ett främmande föremål som kommer in i hemmet och som barnet tämjer, tar kontroll över och gör till sin egen.

– Barn använder digital teknologi på kreativa och oväntade sätt, i sin lek och interaktion med syskon och föräldrar, men även i den utvidgade familjen med far- och morföräldrar. Detta hoppas vi också få mer kunskap om.

Vill inte bidra med pekpinna, "dagens debatt onyanserad"

Forskarna vill också få en grundläggande förståelse för hur både små barn och föräldrar förhåller sig till ny medieteknologi i vardagen.

– Tidigare forskning om föräldrars inflytande på barns medieanvändning har framförallt fokuserat på begränsningar av mediernas negativa inverkan på barn. Vi vill inte bidra med pekpinna. Vi vill hellre ta reda på vilka strategier som bidrar till barnens utveckling och positiva medieupplevelser och hur föräldrar resonerar kring medier och barndom.

Dagens bild i den offentliga debatten av bebisar som använder paddor och smarta telefoner är ofta onyanserad, enligt Helena Sandberg. Hon anser att vi behöver få en rikare, och mer mångfasetterad, bild av små barns medievardag. Medieanvändningen mellan olika barn skiljer sig mycket åt, vilket sällan framkommer i den statistiska data som ofta presenteras.

Överbrygga kunskapsgap mellan förskola och hemmet

Ett annat viktigt syfte med projektet är att ge viktiga kunskapsbidrag till policyutveckling rörande förskolebarns digitala kompetenser. Det finns ett kunskapsgap mellan det som händer i förskoleverksamheter och barns användning av digitala medier i hemmet.

Forskarna vill också bidra med metodutveckling för hur man överhuvudtaget ska studera noll till treåringar. Det är nämligen ganska sällsynt att studera små barn på det här sättet. En orsak är att det är svårt, vilket gör att många duckar för uppgiften.

Forskarsamhället behöver därför metoder och praxis för hur man bäst kan gå till väga. Det kan handla om allt från etiska dilemman, som hur man inhämtar de små barnens medgivande, till hur man ska hantera återupprepande inställda träffar på grund av sjuka barn eller syskon.

– Vi säger att barnen är vårt hopp och vår framtid, samtidigt tas deras röster och perspektiv inte tillvara. Det är motsägelsefullt.

Läs mer om projektet DIGIKIDS Sweden <https://www.swecris.se/betasearch/details/project/201801261VR>

För mer information, kontakta någon av projektdeltagarna, projektledare Helena Sandberg, docent i medie- och kommunikationsvetenskap vid Lunds universitet, +46 46 222 03 29 helena.sandberg@kom.lu.se eller Ulrika Sjöberg, bitr professor, Malmö universitet, ulrika.sjoberg@mau.se eller Ebba Sundin, docent, Högskolan Halmstad, ebba.sundin@hh.se